

- 6086 IX 8 Descripsi: FERI (POMP).
- 9 Descripsi: FERI (POMP). — Unam ex his musei Asculani ed. Gabrielli *il palazzo comunale* 1874 p. 18 ligno incisam.
- 10 Descripsi: E F (incerta, sed FERI fuisse possunt) (POMP). Altera r dextrorsus inclinata et sic corrupta est, ut nunc A esse videri possit. Diversa a ceteris huius inscriptionis exemplaribus forma est; sed de sinceritate eius non dubitavi.
- 11 Descripsi 13 Sept. 1877: FERI (POMP).
- 12 Descripsi. FERI (POMP) (corrosa).
- 13 Descripsi; in av. parte: POMP. — Hanc opinor exhibet De Minicis t. II 3, p. 202—204 male, Marchius delineavit Ritschelio t. VIII 7, Ruggiero *catal.* n. 202, qui omnes non recte ROMA (sic fere COMA Min.) sibi visi sunt legere; Garrucci Syll. n. 940.
- 14 Descripsi; aversa pars inlidendo laesa est, sed oculo satis intento etiam nunc clare apparent litterarum PO vestigia haec: POMP. — Nil praeter FERI exhibent Garrucci Syll. n. 939 et Ruggiero n. 232. Cf. infra n. 29.
- 15 Descripsi et supra exhibui. — Ed. Fiorelli *Catal.* p. 11. — Hac aut simili induci potuerunt ad falsas lectiones ROMA, COMA, fortasse etiam ad TOMR.
- 16 Descripsi et supra ex ectypo exhibui. — Fiorelli *Catal.* p. 11.
- 17 Descripsi (POMP). — Fiorelli *Catal.* p. 11. Cf. Garrucci Syll. n. 940.
- 18 Descripsi et supra exhibui. — Mommsenus in schedis; Friederichs *Berlins Bildwerke* II p. 241 n. 1129.
- 19 Descripsi: FERI (PO).
- 20 E. von Sacken exemplum a se optime delineatum misit. — Mommsen Corp. I n. 650 quocum communicavit Otto Jahn; Vischer *epigr. Kleinigk.* 1874 p. 9 = *Schriften* II p. 271.
- 21 Brunn *Bull. dell' Inst.* 1864 p. 82 sq.
- 22 *Catal. musei Borgiani* a. 1814 ed. in *Documenti ined.* I (1878) p. 305; ex eodem ut vid. *Catalogo ms.* (*descrizione del Museo Borgiano*) Cardinali *iscrizione inedite* 1819 n. 485 (inde Orelli 4932) male sic: ROMA FERI.
- 23 Delfico in tabula, cf. p. 8 et 9. Legit p. 8: ROMA (FERI), quamquam in ipsius imagine (fere tali: POMP) superior ultimae litterae pars r potius litterae quam A est. Delfici error et ab editoribus et a falsariis receptus est, postremo a Garruccio Syll. n. 942, qui aliud licet minus plenum exemplar vidisse se ait Neapoli apud negotiatorem antiquarium, neque possessoris nomen addens neque in duobus glandis lateribus scripta esse indicans. Ceterum ipsi illi ductus, quales et ipse ex Delfico repetiit, bene admittunt lectionem POMP, non admittunt ROMA.
- 24 Gualtherus Sicil. tab. ed. Mess. 1624/25 comm. p. 26 = *Thesaur. Sicil.* VI 384: FERI POMPEIVM tacite soluto nominis compendio (inde De Minicis tab. II n. 28 litt. vulgaribus, p. 202 et 216).
- 25 Faber in Ursini *Imagines* (Antv. 1606) p. 67 ad Cn. Pompeii Magni imaginem: FERI POMPAE (ex versione Baudelotiana p. 104 memorat Caylus *recueil* II p. 327 et ex hoc Alessi *lettera* 1815 p. 25: *frappe Pompée*, quo male usus est Minicius p. 216). Faber quidem ad Pompeium Magnum bellumque Pharsalicum refert, at is, qui illud POMPAE finxit, fortasse de Pompaedio cogitavit.
- 26 De Minicis t. II n. 71: F R I (inde Ritschl IX [7]) quae haud dubie ex glande male habita male transcripta sunt; praeterea neglegenter duos versus uni lateri tribuit. Cf. ad n. 15 et 23.
- 27 Gualtherus Sicil. tab. comm. p. 26 = *Thesaur. Sicil.* VI 384: FERI (om. POMP).
- 28 Caylus *recueil* II p. 331 sq., tab. XCIII 3 litteris vulgaribus (inde Rubbi *dizion.* s. v. *glans* et Alessi *lettera* 1815 p. 25): FERI (om. POMP).
- 29 De Minicis t. II n. 14, p. 202 et 210 (inde Ritschl tab. VIII 5): FERI (om. POMP), fortasse ex glande n. 14.
- 30 Rubbi *dizionario* 1796 s. v. *glans* Lanzii testimonio nescio unde sumpto usus (inde Alessi *lettera* 1815 p. 24 et De Minicis p. 202 et 209, tab. II 12 litt. vulgaribus): POMPEI, scilicet male lecto pro POMP et omisso FERI.

feri Pompeium) i. e. Pompeium Strabonem, nam ad hunc, Asculi obsessorem, glandem referendam esse satis probabile est.

Haec vera est inscriptio, genuinis integrisque exemplaribus, quaecumque examinavi, sola testata; varietates quotquot circumferuntur (de quarum fide recte iam dubitaverat Mommsen vol. I n. 650) omnes aut a mala lectione aut a falsariorum fraude repetendae sunt. Velut, ut haec praeter cetera commemorem, FERI in integris genuinisque glandibus non reperitur nisi adiuncto accusativo, tametsi potuisse solum poni et per se patet et Plutarchi (Marcello 8) testimonio comprobatum est: ἐν ταῖς μάχαις, ὅταν διώκωσι τοὺς πολεμίους, ποκνὸν τὸ φέρι, τούτεστι παῖε, παρεγγυῶσιν ἀλλήλοις. — Deinde ROMA cum FERI coniunctum falsae lectioni, ROMA nude positum illi falsario debetur, qui finxit glandem Kircherianam n. 204 (v. n. 664*). Sunt autem eae varietates hae, quas subieci:

I male lectae aut (4. 5) tacite suppletac:

- 1) FERI — ROMA Catal. Borg., Delfico, alii (22. 23)
- 2) FERI — COMA Minicis (13)
- 3) F R I
TOMR Minicis (26)
- 4) FERI POMPAE Faber (25)
- 5) FERI POMPEIVM Gualtherus (24)

II exceptae sive recte sive (2) male ex mutilis defectu non notato:

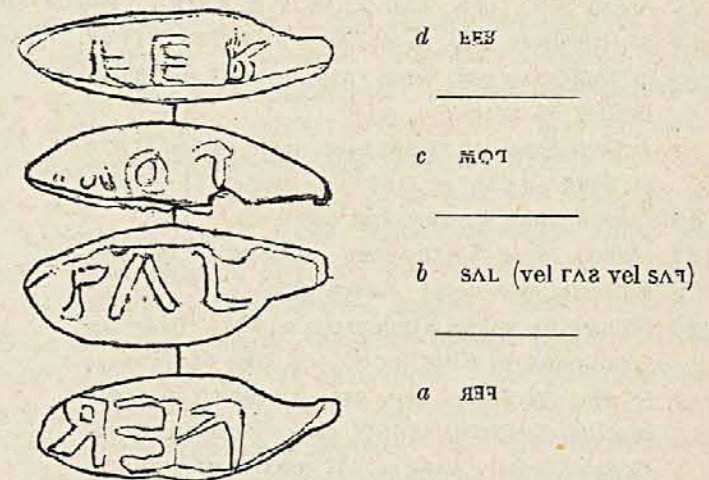
- 1) FERI 27—29, cf. ad 14
- 2) POMPEI 30

III spuriae antiquiores:

- 1) FERI MAG Minicis n. 4 (v. falsam n. 682*)
- 2) ROMA Minicis n. 4 (v. n. 664*)

IV cusae a falsario Asculano, quarum inscriptiones ex supra scriptis I—III repetitae sunt. Eas vide suo loco.

6586 X Asculi in alveo Castellani rep. 10 Sept. 1877 me et Iulio Gabriellio adstantibus [nunc municipii Asculani beneficio in museo Berolinensi n. 7327]. Pendet 39 gr.

Descripsi et delineavi. Gabriellius et ego edidimus *Bull. dell' Inst.* 1877 p. 175.

Glande nuper denuo etiam atque etiam examinata lectionem repperi supra repraesentatam; in b prima et tertia littera, quae forma cursiva sunt exaratae, ambiguae sunt lectionis. Sicut in Perusinis quibusdam glandibus (inter Asculanas haec sola est in quattuor lateribus inscripta), ita in hac fortasse quattuor versus βουστροφῆδον legendi sunt ordine supra indicato, ut tamen in d exaratum sit EEB pro FER. Hoc secutus temptavi interpretationem hanc: fer — sal(utem) — Pom(peio) — [f]er; imperativo fer in versu d cum vi iterato. Salutem ferre habetur ex gr. apud Ovidium epist. 18, 1: Mittit Abydenus, quam vellet ferre, salutem, cf. Gronovius diatr. in Statium cap. 45. Potest autem fieri, ut adversa cum aversa parte bis coniungenda sit in hunc modum a: FER c: UOW et d: FER b: SAL (= PAL?) i. e. fortasse fer(i) Pom(peium); fer(i) Lus... (an Sulpicium?).

Garruccius *Civiltà cattol.* X 5 (1878) p. 729 glandis huius et n. XVIII, quas non vidit, fidem in suspicionem vocare tectius conatus est; id